

Finanslovsforslag for 2018 med besparelser på uddannelse på trods af god statsøkonomi

- *Hele uddannelsesområdet skal ifølge regeringen skæres (med få undtagelser)*
- *Regeringen foreslår, at de gymnasiale uddannelser skæres med 250 mio. kr. i 2018 på trods af, at der allerede i 2017 var 800 mio. kr. færre at drive gymnasieuddannelserne for end i 2015.*
- *Fortsætter omprioriteringsbidraget frem til 2021, som regeringen foreslår, er det en besparelse i 2021 på 1.800.000.000 kr. (1,8 mia. kr.)*
- *Hvis 2015-niveauet til at drive gymnasieuddannelser var fortsat, ville skolerne samlet set have haft 7.000.000.000 kr. (7 mia. kr.) mere at drive skole for i perioden 2016-2021.*
- *Regeringen vil øge brugerbetaling på gymnasiale fag ved at sætte deltagerbetalingen for enkeltfag op med 25 pct.*

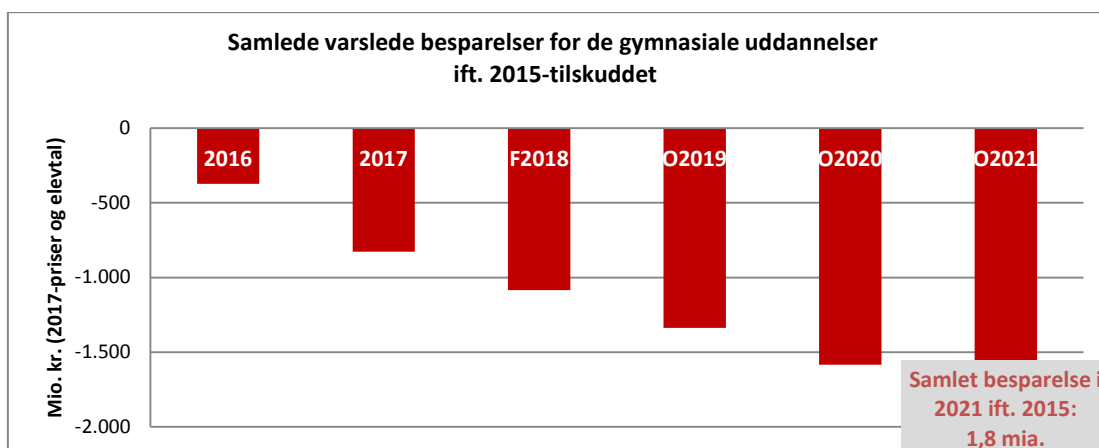
Indhold

Finanslovsforslag for 2018 med besparelser på uddannelse på trods af god statsøkonomi....	1
2 pct. besparelser igen!.....	2
Stigning i deltagerbetaling	2
Ny udkantsmodel for erhvervsskoler	3
Investeringsramme med konsekvenser	3
Ingen genberegning af det sociale taxameter for 2018.....	3
Finanslovsforslagets øvrige tiltag.....	3
Finanslovsforslagets konsekvenser for taksterne	4
Udsving i forventet antal gymnasiale elever.....	5
Udviklingen i de gymnasiale undervisningstaxametre.....	6
Finanslovsforslagets konsekvenser for de enkelte gymnasiale uddannelser	7
Finanslovsforslagets konsekvenser for stx.....	7
Finanslovsforslagets konsekvenser for hf	8
Finanslovsforslagets konsekvenser for hhx.....	10
Finanslovsforslagets konsekvenser for htx	11
Finanslovsforslagets konsekvenser for almengymnasial enkeltfag	13
Finanslovsforslagets konsekvenser for private udbydere af gymnasial uddannelse.....	14
Tilskud til kostafdelinger på almene gymnasier og hf-kurser	15
Andre elementer – pædagogikum, grundtilskud og det sociale taxameter	15
FGU	15

2 pct. besparelser igen!

Torsdag den 31. august 2017 offentliggjorde regeringen finanslovsforslaget for 2018. Et forslag, der ikke rummer nogen positive budskaber for uddannelsesområdet og slet ikke for de gymnasiale uddannelser. Uddannelsesområdet bliver med få undtagelser underlagt det såkaldte omprioriteringsbidrag. Det betyder, at regeringen igen vil underlægge gymnasierne et omprioriteringsbidrag på 2 pct. ligesom i ligesom i 2016 og 2017. Regeringen foreslår, at 2pct. besparelsen videreføres helt frem til 2021.

Samlet set betyder det, at regeringen vil skære de gymnasiale uddannelser yderligere 2 pct. i 2018, knap 4 pct. i 2019, knap 6 pct. i 2020 og knap 8 pct. i 2021. Besparelser, der kommer oveni de 2 pct., gymnasieuddannelserne blev skåret i 2016, de 2 pct. der blev skåret i 2017 og nedskæringerne fra EUD-budgetforliget. For 2018 vil omprioriteringsbidraget betyde, at den samlede ramme til gymnasieuddannelserne skæres med over 1/4 mia. kr. ud af rammen på godt 13 mia. kr. Omprioriteringsbidraget for 2018 er til forhandling i de kommende måneder, når de politiske partier forhandler om finansloven for 2018.

Stigning i deltagerbetaling

Af finanslovsforslaget fremgår det endvidere, at regeringen vil øge brugerbetalingen på gymnasialt enkeltfag. Udspillet er, at deltagerbetalingen øges med ca. 25 pct. Et gymnasiefag, der hidtil har kostet 450 kr. at deltage i, sættes op til 550 kr., og fag, der før kostede 1.100 kr. sættes op til 1.400 kr. Hvis enkeltfag sammenstykkedes til en hel gymnasial uddannelse, kan kursisten fortsat få deltagerbetalingen tilbage efterfølgende. Kursisten skal dog trække pengene ud af sit husholdningsbudget, og mange skal ikke have en hel uddannelse for at komme videre på arbejdsmarkedet.

Stigningen bliver også foreslået gennemført for GSK. Reglerne for GSK er dog, at det er gratis, hvis fagene følges tidligere end to år efter endt ungdomsuddannelse. Stigningen i deltagerbetalingen vil slå direkte igennem på undervisningstaksten, der nedsættes tilsvarende. Forslaget vil dog ikke have økonomiske konsekvenser for institutionerne, men det kan have konsekvenser for den enkelte kursists valg eller fravalg af fag. Det kan derfor betyde en nedgang i kursister på enkeltfag.

Ny udkantsmodel for erhvervsskoler

Regeringen foreslår desuden en ny udkantstilskudsmodel for erhvervsskolerne, hvor kommunerne redefineres ud fra befolkningsandel i bymæssig bebyggelse og befolkningsændringen i de 15-24-årige. Modellen er desuden ændret, så den fremover følger grundforløbet inden for de nu fire hovedområder samt hhx og htx. Det fremgår, at størrelsen på den endelige udkantstakst er til forhandling. Sekretariatet undersøger forslagets mulige konsekvenser.

Investeringsramme med konsekvenser

Finansåret 2018 er det første år med den såkaldte investeringsramme for de selvejende institutioner (en ramme for, hvor meget skolerne må investere om året). Investeringsrammen er indført for at kunne styre det samlede offentlige investeringsniveau.

På Undervisningsministeriets område foreslår regeringen, at rammeniveauet sættes til 1,4 mia. kr. som samlet investeringsbudget. Det vil have konsekvenser for institutionerne, idet der er indmeldt investeringsprojekter for området på i alt 1,7 mio. kr. Ministeriet foretager i september endnu en indsamling fra skolerne. Er indmeldingerne ikke inden for rammen, vil ministeriet kræve institutionernes investeringsbudgetter for 2018 genåbnet for at nedbringe de planlagte investeringer efter konkret vurdering.

Ingen genberegning af det sociale taxameter for 2018

Regeringen foreslår, at den aftalte evaluering og genberegning skydes til finansloven for 2019. Det kan have konsekvenser for skolerne, da det også er året, hvor karakterkravet træder i kraft.

Finanslovsforslagets øvrige tiltag

Øvrige tiltag med betydning for de gymnasiale uddannelser og deres tilskud er:

- Ændring af barselsfondsordningen
- Afskaffelse af længere censorrejser
- Grundtilskud til almene gymnasier i fredede bygninger
- Harmonisering af kostafdelinger
- Udskydelse af genberegning af model for socialt taxameter

Den foreslåede **ændring af barselsfonden** betyder, at den skal omlægges til en bidragsfinansieret ordning, hvor bidrag vil blive opkrævet direkte fra skolerne. Bidraget svarer til 201 kr. pr. årsværk pr. måned. Da beløbet tidligere er taget fra de enkelte taxametre, bliver pengene tilbageført. Der er altså tale om en takststigning uden økonomiske konsekvenser. Ordningen træder i kraft allerede fra 2018.

I finanslovsforslaget fremgår det også, at Undervisningsministeriet vil **afskaffe de længste censorrejser**. Det fremgår, at de kan være på op til 16 timer tur/retur, men ikke hvad de mindst kan være. Forslaget betyder, at undervisningstaxametrene nedsættes, men har ingen økonomisk betydning, hvis såfremt lærerne ikke sendes på de lange rejser.

For stx og hf er der et forslag om, at **bygningstaksterne nedsættes** for at finansiere et grundtilskud til et mindre antal skoler, der har til huse i fredede bygninger. Da skolerne fik bygningstaxameter ud fra betalingsevne, vil dette reelt være en beskæring af taxameteret. Modsat har

gymnasierne i fredede bygninger typisk haft større vedligeholdelsesomkostninger, end der var indeholdt i taxameteret. Der er samlet tale om 7,4 mio. kr.

Regeringen foreslår, at tilskuddet til **kostafdelinger på de almene gymnasier** og hf-kurser harmoniseres til erhvervsskoleniveau. Det betyder, at det samlede tilskud falder med 13 pct. Det betyder, at der gives et grundtilskud og et taxameter, der er lavere end det rammetilskud, skolerne får i dag. Det foreslås desuden at optag på kostskoleafdelingen betinges af, at eleven har mere en fem kvarters transporttid til skolen. Det kan betyde færre kostelever, hvilket kan være årsagen til en del af faldet i tilskuddet. Sekretariatet arbejder videre med at undersøge konsekvenserne heraf.

Følgende konsekvenser er fra tidligere finanslove, der fortsat har betydning for tilskuddet:

- Ændring af opgørelsetidspunkt for klasseloftet
- Indførelse af ekstra prøve for de treårige uddannelser
- Udvidet fagpakke for hf
- Statens indkøbsprogram fase 11
- Udbudsloven

Finanslovsforslagets konsekvenser for taksterne

Samlet betyder finanslovsforslaget, at skolerne kan forvente nedenstående gymnasiale uddannelsestakster for deres elever i 2018.

2018 (2018-niveau) FFL	hhx	htx	Stx	Hf	hfe (gr1)
Undervisningstaxameter	50.800	58.230	52.400	62.190	58.024
Færdiggørelsestaxameter	13.980	20.510	13.470	9.620	-
Fælles udgiftstaxameter	5.510	7.760	6.670	8.540	9.845
Bygningstaxameter	5.000	9.380	8.010	9.210	8.838
Fuldt forløb pr. årselev*	65.970	82.207	71.570	84.750	76.707
Fuldt forløb	197.910	246.620	214.710	169.500	-

Kilde: Finanslovsforslaget for 2018

*) I beregningen af et fuldt forløb pr. årselev vægtes færdiggørelsestaxameteret med ½ for toårigt hf og 1/3 for hhx, htx og stx

Alle taksterne pris- og lønreguleres med 2,7 pct., mens bygningstaxametrene dog reguleres med 3,4 pct. Ved beregning af et fuldt forløb pr. årselev tages 1/3 af gennemførelsestaxameteret på de treårige og ½ på hf.

For at kunne sammenligne de nuværende takster med 2018, skal taxametrene regnes i samme priseniveau. Nedenfor ses forskellen på det gældende elevtaxameter og forslaget til næste års takster i 2018-niveau.

Ser man på ændringerne i kr. falder beløbet for et fuldt forløb pr. årselev fra godt 1.300 på hhx til godt 2.400 på enkeltfag. Skolen får en del af pengene ind igen i form af kursisternes delta-gerbetaling.

På stx vil finanslovsforslaget betyde, at der er ca. 45.000 færre taxameterkroner for en klasse i 2018 end året før.

Forskel i kr. Fra 2017 til 2018 (2018-niveau)	Hhx	Htx	Stx	Hf	Hfe (gr1)
Undervisningstaxameter	-899	-1.059	-1.045	-889	-1.819
Færdiggørelsestaxameter	-285	-420	-282	-198	
Fælles udgiftstaxameter	-251	-364	-273	-344	-354
Bygningstaxameter	-98	-195	-262	-189	-195
Fuldt forløb pr årselev*	-1.343	-1.757	-1.673	-1.520	-2.368

Kilde: Finanslov 2017 og Finanslovsforslaget for 2018

*) I beregningen af et fuldt forløb pr. årselev vægtes færdiggørelsestaxameteret med ½ for toårigt hf og 1/3 for hhx, htx og stx.

Når man ser på takstforskellen i procent, falder undervisningstaksten hele 2,9 pct. for hf-enkeltfag. Takstnedsættelsen dækker over flere ændringer, dog primært over omprioriteringsbidraget, ændringen i barselsordning samt stigningen i deltagerbetalingen. Det toårige hf har det mindste fald i undervisningstaxameteret. Det falder med 1,4 pct. Grunden, til at det ikke falder mere, er tilførslen af ressourcer på grund af reformens indførelse af den udvidede fagpakke. At det samlede fald er større end 2 pct. for stx, htx og hf-enkeltfag betyder ikke, at der er flere nedskæringer her. En del af ændringerne i taksterne er begrundet i konkrete tiltag, der er dyrere eller billigere for skolen – såsom hf-fagpakken.

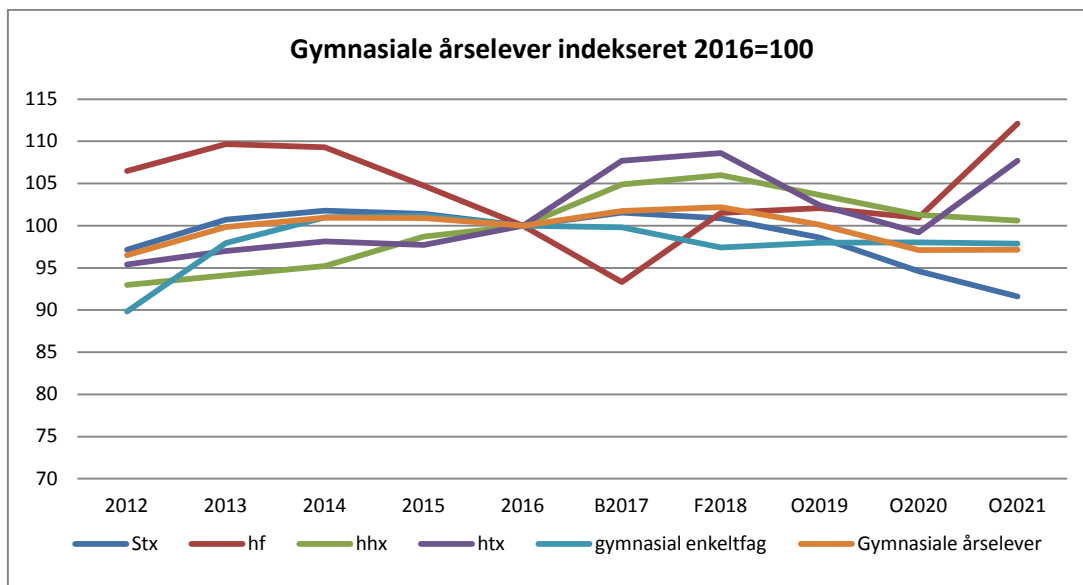
Forskel 2017-2018 i pct. (2018-niveau)	hhx	htx	Stx	Hf	Hfe (gr1)
Undervisningstaxameter	-1,7%	-1,8%	-2,0%	-1,4%	-2,9%
Færdiggørelsestaxameter	-2,0%	-2,0%	-2,0%	-2,0%	-
Fælles udgiftstaxameter	-4,4%	-4,5%	-3,9%	-3,9%	-3,3%
Bygningstaxameter	-1,9%	-2,0%	-3,2%	-2,0%	-2,0%
Fuldt forløb pr årselev*	-2,0%	-2,1%	-2,3%	-1,8%	-2,8%

Kilde: Finanslov 2017 og Finanslovsforslaget for 2018

*) I beregningen af et fuldt forløb pr. årselev vægtes færdiggørelsestaxameteret med ½ for toårigt hf og 1/3 for hhx, htx og stx.

Udsving i forventet antal gymnasiale elever

I finanslovsudspillet beregnes den samlede ramme ud fra forventninger til elevtallet. Tallene fra 2017 og frem er estimater. Det forventes, at elevbestanden til de gymnasiale uddannelser er konstant fra 2017 til 2018, hvorefter antallet forventes at falde til 2012-niveau frem til 2021. Årsagen til faldet er sandsynligvis konsekvenserne af adgangskravene, der indføres fra 2019. Estimeringen af tilgangen til de gymnasiale uddannelser falder markant med over 6.600 elever for de treårige uddannelser og hf fra 2018 til 2019. Det svarer til en nedgang i optaget på over 11 pct. Det er bekymrende højt – også højere end en tidligere analyse har vist. Disse viste, at der højst var 9 pct. fald; for stx er nedgangen 10 pct. mod 6 pct. i den tidligere analyse.

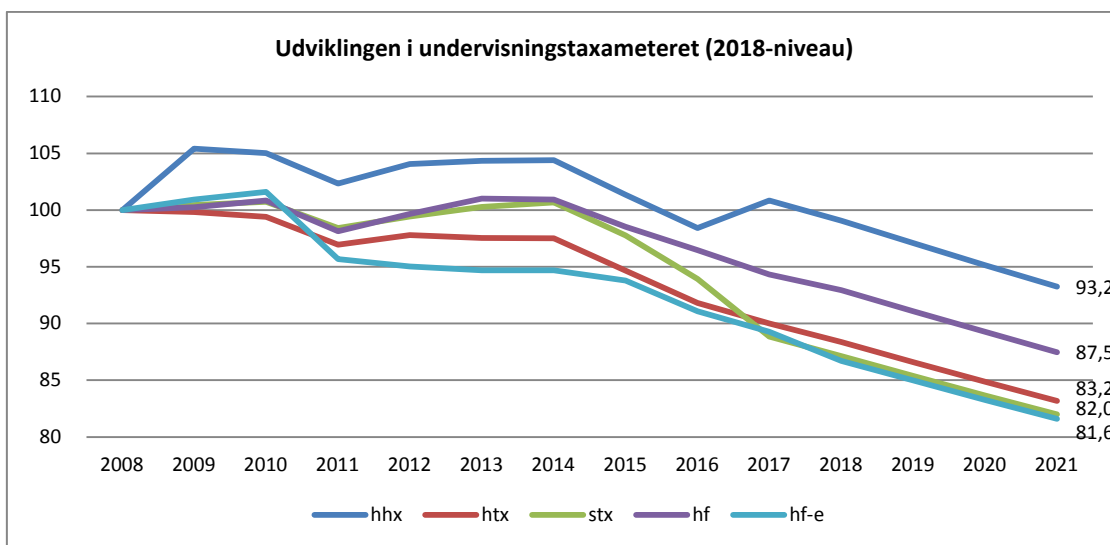
Kilde: Finanslovsforslaget for 2018

I opgørelsen findes nogle uforklarlige udsving i bestanden for hf i 2017, hhx/htx i 2021 samt det store fald på stx. Sekretariatet retter henvendelse til ministeriet for en forklaring.

Udviklingen i de gymnasiale undervisningstaxametre

Figuren nedenfor viser udviklingen i de gymnasiale undervisningstaxametre. Udviklingen frem til og med 2017 er de faktiske ændringer. Finanslovsforslagets konsekvenser ses i 2018, mens 2019-2021 kun indeholder fremskrivningen af omprioriteringsbidraget. Taxameteret er faldet mest fra 2008 for hf-e og htx – der i 2021 kun vil få 82 pct. af tilskuddet fra 2008. En del af faldet på hf-enkeltfag er dog opvejet af deltagerbetalingen, der blev indført i 2011 og foreslået opsat i 2018. Hhx er faldet mindst, men det er på grund af tilførslen af ressourcer til undervisningstaxameteret senest i 2017 i forbindelse med budgetaftalen for eud-forliget.

Generelt er ændringer i taxametre ikke det samme som nedskæringer, da en del af udsvingene kan forklares, men gennem årene har der været flere generelle nedskæringer, og fra 2016 og frem er omprioriteringsbidraget igangsat.

Kilde: Finanslov 2008-2017 og finanslovsforslag 2018.

Finanslovsforslagets konsekvenser for de enkelte gymnasiale uddannelser

Finanslovsforslagets konsekvenser for stx

Den største konsekvens for stx-taxameteret er omprioriteringsbidraget. Ser vi isoleret på effekten, betyder det en besparelse på 125 mio. kr. på stx. Hertil kommer finanslovsforslagets øvrige konsekvenser for taxameteret.

Det samlede taxameter for stx-eleverne vil falde med 1.673 kr., hvis finanslovsforslaget vedtages som fremlagt. Det svarer til en nedgang på 2,3 pct. ift. taksten i 2017. I forskellen mellem taksterne indgår også afrunding af taksterne – derfor stemmer konsekvenstimeringen og takstforskellen ikke nødvendigvis overens.

Stx-taxameteret	År		Forskel	
	2017	2018	I kr.	I pct.
Undervisningstaxameter	53.445	52.400	-1.045	-2,0%
Færdiggørelsestaxameter	13.752	13.470	-282	-2,0%
Fælles udgiftstaxameter	6.943	6.670	-273	-3,9%
Bygningstaxameter	8.272	8.010	-262	-3,2%
Fuldt forløb pr. årselev*	73.243	71.570	-1.673	-2,3%

*) I beregningen af et fuldt forløb pr. årselev vægtes færdiggørelsestaxameteret med 1/3

Alle taksterne er pris- og lønreguleret med 2,7 pct., mens bygningstaxametrene er reguleret med 3,4 pct. Samlet set påvirkes stx-uddannelsestaxameteret af følgende forslag og tiltag:

Stx	Estimeret ændring på stx-elevtakst 2018	Pct. ændring			
		2018	2019	2020	2021
Omprioriteringsbidrag	Hele rammen -1.460 kr.	-2	-3,96	-5,84	-7,72
Afskaffelse af lange censorrejser	Undervisning -130 kr.	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Barselsordningen omlægges	Undervisning 300 kr. (reelt ingen betydning)	0,5	0,5	0,5	0,5
Tilskud til fredede bygninger	Bygning -90 kr.	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Opgørelsetidspunkt for klasseloft	Undervisning -110 kr.	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4
Indførelse af ekstra prøve	Undervisning			0,5	0,5
Statens indkøbsprogram 11	Fællesudgift -80 kr.	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Udbudsloven	Fællesudgift -40 kr.	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6

Kilde: Undervisningsministeriets orienteringsbreve til skolerne om FFL18 og beregninger

Forslaget om afskaffelse af lange censorrejser betyder, at ministeriet påregner at lave om på deres censorudtræk, så de længste censorrejser udgår. Forslaget har en gennemsnitlig konsekvens, men det kan tænkes, at visse skoler vil kunne spare mere end andre ved forslaget.

Ved omlægning af barselsbidraget tilbageføres de ressourcer, skolen tidligere har bidraget med, for at der kan ske en opkrævning fra den enkelte skole i stedet. Det betyder, at taxameteret stiger, uden at det betyder, at skolen får flere penge til rådighed.

I forslaget om at give tilskud til fredede bygninger – findes en række skoler, der i dag har store omkostninger til bygningsvedligeholdelse, fordi de bor i fredede bygninger. De gives et tilskud, der tages fra det samlede taxameter. Faldet i elevtaxameteret som følge af etablering af tilskud til skoler med fredede bygninger er en konkret nedskæring på taxameteret.

Udover de forslag, der kan ses direkte af taxameteret, foreslår regeringen, at tilskuddet til kostafdelinger på de almene gymnasier og hf-kurser harmoniseres til erhvervsskoleniveau. Det betyder, at der gives et grundtilskud og et taxameter, der er lavere end det rammetilskud, skolerne får i dag. Herudover foreslås det, at optag på kostskoleafdelingen betinges af, at man har mere end fem kvarters transporttid til skolen. Sekretariatet arbejder videre med se på konsekvenserne heraf.

Helt overordnet er det kun omprioriteringsbidraget og takstnedgangen som følge af tilskud til de fredede bygninger, der er en konkret besparelse, skolerne skal finde. Erfaringerne viser dog, at besparelserne fra indkøbsprogrammet sjældent kan indfries. Det samme kan tænkes at gælde for afskaffelse af lange censorrejser og opgørelsetidspunktet for klasseloftet.

Finanslovsforslagets konsekvenser for hf

Den største konsekvens for hf er omprioriteringsbidraget på 2 pct. i 2018 og frem til 2021. I 2018 svarer det til en besparelse på 1.520 kr. Samlet betyder det en besparelse på ca. 26 mio. kr. på taxametertilskuddet på hf.

Samlet set vil finanslovsforslaget betyde, at uddannelsestaxameteret falder med 1.520 pr. årselev, der svarer til et fald på 1,8 pct. Undervisningstaxameteret falder med 889 kr. svarende til 1,4 pct. Årsagen, til at det ikke falder mere, er bl.a. tilførslen af ressourcer i forbindelse med den udvidede fagpakke. I forskellen mellem taksterne indgår også afrunding af taksterne – derfor stemmer konsekvensestimeringen og takstforskellen ikke nødvendigvis overens.

Hf-taxameteret	År		Forskel	
	2017	2018	I kr.	I pct.
2018-niveau	63.078	62.190	-889	-1,4%
Undervisningstaxameter	63.078	62.190	-889	-1,4%
Færdiggørelsestaxameter	9.818	9.620	-198	-2,0%
Fælles udgiftstaxameter	8.884	8.540	-344	-3,9%
Bygningstaxameter	9.399	9.210	-189	-2,0%
Fuldt forløb pr årselev*	86.270	84.750	-1.520	-1,8%

*) I beregningen af et fuldt forløb pr. årselev vægtes færdiggørelsestaxameteret med ½

Alle taksterne er pris- og lønreguleret med 2,7 pct., mens bygningstaxametrene er reguleret med 3,4 pct.

Udover omprioriteringsbidraget er der forskellige forslag, der påvirker taxametertilskuddet for hf:

Hf	Estimeret ændring af hf-elevtaksten 2018	Pct. ændring akkumuleret			
		2018	2019	2020	2021
Omprioriteringsbidrag	Hele rammen -1.700 kr.	-2	-3,96	-5,84	-7,72
Afskaffelse af lange censorrejser	Undervisning -140 kr.	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Barselsordningen omlægges	undervisning 300 kr. (reelt ingen betydning)	0,5	0,5	0,5	0,5
Tilskud til fredede bygninger	Bygning -100 kr.	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Opgørelsestidspunkt for klasseloft	Undervisning -290 kr.	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5
Udvidet fagpakke	Undervisning 540 kr.	0,8	1,7	1,8	1,8
Statens indkøbsprogram 11	fællesudgift -100 kr.	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Effektiviseringer som følge af udbudslov	fællesudgift -50 kr.	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6

Kilde: Undervisningsministeriets orienteringsbreve til skolerne om FFL18 og beregninger

Forslaget om afskaffelse af lange censorrejser betyder, at ministeriet påregner at lave om på deres censorudtræk, så de længste censorrejser udgår. Forslaget har en gennemsnitlig konsekvens, men det kan tænkes, at visse skoler vil kunne spare mere end andre ved forslaget.

Ved omlægning af barselsbidraget tilbageføres de ressourcer, skolen tidligere har bidraget med, for at der kan ske en opkrævning fra den enkelte skole i stedet. Det betyder, at taxameteret stiger, uden at det betyder, at skolen får flere penge til rådighed.

Der er en række skoler, der i dag har store omkostninger til bygningsvedligeholdelse, fordi de bor i fredede bygninger. De gives et tilskud, der tages fra det samlede taxameter. Faldet i elev-

taxameteret som følge af etablering af tilskud til skoler med fredede bygninger er en konkret nedskæring på taxameteret.

Udover de forslag, der kan ses direkte af taxameteret, foreslår regeringen, at tilskuddet til kostafdelinger på de almene gymnasier og hf-kurser harmoniseres til erhvervsskoleniveau. Det betyder, at der gives et grundtilskud og et taxameter, der er lavere end det rammetilskud, skolerne får i dag. Herudover foreslås det, at optag på kostskoleafdelingen betinges af, at eleven har mere end fem kvarters transporttid til skolen. Sekretariatet arbejder videre med at beregne konsekvenserne heraf.

Helt overordnet er det kun omprioriteringsbidraget og takstnedgangen som følge af tilskud til de fredede bygninger, der er en konkret besparelse på hf-taxameteret, skolerne skal finde. Erfaringerne viser dog, at besparelserne fra indkøbsprogrammet sjældent kan indfries. Det samme kan tænkes at gælde for afskaffelse af lange censorrejser og opgørelsestidspunktet for klasseløftet.

Finanslovsforslagets konsekvenser for hhx

Den største konsekvens af finanslovsforlaget for hhx er som for de øvrige uddannelser den foreslåede videreførelse af omprioriteringsbidraget på 2 pct. i 2018. For elevtaxameteret på hhx svarer besparelserne til omkring 1.330 kr. for en fuld årselev (inkl. 1/3 færdiggørelsestaxameter). Samlet er det en besparelse på omkring 38 mio. kr. på elevtaxameteret.

Hvis finanslovsforlaget vedtages, som det er fremlagt, vil det samlede taxameter for en hhx-elev falde med 1.343 kr. Det svarer til en nedgang på 2 pct. ift. taksten i 2017. I forskellen mellem taksterne indgår også afrunding af taksterne – derfor stemmer konsekvensestimeringen og takstforskellen ikke nødvendigvis overens.

Hhx-taxameteret	År		Forskel	
	2017	2018	I kr.	I pct.
2018-niveau				
Undervisningstaxameter	51.699	50.800	-899	-1,7%
Færdiggørelsestaxameter	14.265	13.980	-285	-2,0%
Fælles udgiftstaxameter	5.761	5.510	-251	-4,4%
Bygningstaxameter	5.098	5.000	-98	-1,9%
Fuldt forløb pr. årselev*	67.313	65.970	-1.343	-2,0%

*) I beregningen af et fuldt forløb pr. årselev vægtes færdiggørelsestaxameteret med 1/3

Alle taksterne er pris- og lønreguleret med 2,7 pct., mens bygningstaxametrene er reguleret med 3,4 pct.

Udover omprioriteringsbidraget er der flere forslag i finansloven, der har betydning for Hhx-taxameterets størrelse:

Hhx	Estimeret ændring af hhx-elevtaksten 2018	Pct. ændring			
		2018	2019	2020	2021
Omprioriteringsbidrag	Hele rammen -1.330 kr.	-2	-3,96	-5,84	-7,72
Barselsordningen omlægges	Undervisning 300 kr. (reelt ingen betydning)	0,6	0,6	0,6	0,6
Afskaffelse af lange censorrejser	Undervisning -110 kr.	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Opgørelsestidspunkt for klasseloft	Undervisning -50 kr.	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Indførelse af ekstra prøve	Undervisning			0,4	0,4
Statens indkøbsprogram 11	fællesudgift -60 kr.	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Effektiviseringer som følge af udbudslov	fællesudgift -60 kr.	-1	-1	-1	-1

Kilde: Undervisningsministeriets orienteringsbreve til skolerne om FFL18 og beregninger

Forslaget om afskaffelse af lange censorrejser betyder, at ministeriet påregner at ændre på censorudtrækket, så de længste censorrejser udgår. Forslaget har en gennemsnitlig konsekvens, men det kan tænkes, at visse skoler vil kunne spare mere end andre ved forslaget.

Ved omlægning af barselsbidraget tilbageføres de ressourcer, skolen tidligere har bidraget med, for at der kan ske en opkrævning fra den enkelte skole i stedet. Det betyder, at taxameteret stiger, uden at det betyder, at skolen får flere penge til rådighed.

Udover de forslag, der kan ses direkte af taxameteret, foreslår regeringen en ny udkantstilskudsmodel for erhvervsskolerne, hvor kommunerne redefineres ud fra befolkningsandel i bymæssig bebyggelse og befolkningsændringen i de 15-24-årige. Samtidig fremgår det, at den endelige udkantstakst vil være til forhandling. Sekretariatet undersøger forslagens mulige konsekvenser.

Helt overordnet er det kun omprioriteringsbidraget, der er en konkret besparelse for hhx, som pålægges skolerne at finde. Erfaringerne viser dog, at besparelserne fra indkøbsprogrammet sjældent kan indfries. Det samme kan tænkes at gælde for afskaffelse af lange censorrejser og opgørelsestidspunktet for klasseloftet. Herudover kan omlægningen af udkantstaxameteret, størrelsen af taxameteret og finansieringen af et evt. større taxameter have yderligere økonomiske konsekvenser.

Finanslovsforslagets konsekvenser for htx

Htx er som de andre gymnasiale uddannelser igen i 2018 foreslået underlagt omprioriteringsbidraget på 2 pct. Samlet set svarer nedskæringen til 1680 kr. for en årselev (inkl. 1/3 færdigørelsestaxameter). Samlet set betyder det en besparelse på htx på ca. 25 mio. kr.

Hvis finanslovsforslaget vedtages uændret, vil det samlede taxameter for htx-elever falde med 1.757 kr. Det svarer til en nedgang på 2,1 pct. ift. taksten i 2017. I forskellen mellem taksterne indgår også afrunding af taksterne – derfor stemmer konsekvensestimeringen og takstforskellen ikke nødvendigvis overens.

Htx	År		Forskel	
	2017	2018	I kr.	I pct.
2018-niveau				
Undervisningstaxameter	59.289	58.230	-1.059	-1,8%
Færdiggørelsestaxameter	20.930	20.510	-420	-2,0%
Fælles udgiftstaxameter	8.124	7.760	-364	-4,5%
Bygningstaxameter	9.575	9.380	-195	-2,0%
Fuldt forløb pr. årselev*	83.964	82.207	-1.757	-2,1%

*) I beregningen af et fuldt forløb pr. årselev vægtes færdiggørelsestaxameteret med 1/3

Alle taksterne er pris- og lønreguleret med 2,7 pct. mens bygningstaxametrene er reguleret med 3,4 pct.

Udover konsekvensen af omprioriteringsbidraget rammes htx også af følgende tiltag i finanslovsforslaget:

Htx	Estimeret ændring af htx-elevtaksten 2018	Pct. ændring			
		2018	2019	2020	2021
Omprioriteringsbidrag	Hele rammen - 1680 kr.	-2	-3,96	-5,84	-7,72
Barselsordningen omlægges	Undervisning 300 kr. (reelt ingen betydning)	0,6	0,6	0,6	0,6
Afskaffelse af lange censorrejser	Undervisning -130 kr.	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Opgørelsestidspunkt for klasseloft	Undervisningen -50 kr.	under -0,1	under -0,1	under -0,1	under -0,1
Indførelse af ekstra prøve	Undervisning	0	0	0,4	0,4
Statens indkøbsprogram 11	Fællesudgift -90 kr.	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Effektiviseringer som følge af udbudslov	Fællesudgift -80 kr.	-1	-1	-1	-1

Kilde: Undervisningsministeriets orienteringsbreve til skolerne om FFL18 og beregninger

Forslaget om afskaffelse af lange censorrejser betyder, at ministeriet påregner at ændre censorudtrækket, så de længste censorrejser udgår. Forslaget har en gennemsnitlig konsekvens, men det kan tænkes, at visse skoler vil kunne spare mere end andre ved forslaget.

Ved omlægning af barselsbidraget tilbageføres de ressourcer, skolen tidligere har bidraget med, for at der kan ske en opkrævning fra den enkelte skole i stedet. Det betyder, at taxameteret stiger, uden at det betyder, at skolen får flere penge til rådighed.

Udover de forslag, der kan ses direkte af taxameteret, foreslår regeringen en ny udkantstilskudsmodel for erhvervsskolerne, hvor kommunerne redefineres ud fra befolkningsandel i bymæssig bebyggelse og befolkningsændringen i de 15-24-årige. Samtidig fremgår det, at den endelige udkantstakst vil være til forhandling. Sekretariatet undersøger forslaget mulige konsekvenser.

Helt overordnet er det kun omprioriteringsbidraget, der er en konkret besparelse for htx, som pålægges skolerne at finde. Erfaringerne viser dog, at besparelserne fra indkøbsprogrammet sjældent kan indfries. Det samme kan tænkes at gælde for afskaffelse af lange censorrejser og opgørelsestidspunktet for klasseloftet. Herudover kan omlægningen af udkantstaxameteret, størrelsen af taxameteret og finansieringen af et evt. større taxameter have yderligere økonomiske konsekvenser.

Finanslovsforslagets konsekvenser for almenlyngymnasial enkeltfag

Det, der påvirker enkeltfagstaksterne mest, er som for de øvrige gymnasiale uddannelser omprioriteringsbidraget på 2 pct. i 2018. Det svarer til omkring 1.680 kr. for en årskursist. Samlet er det 23 mio. kr. for gymnasialt enkeltfag.

Hvis finanslovsforslaget vedtages, som det er fremlagt, vil det samlede taxameter for en gymnasial enkeltfagskursist falde med 2.368 kr. Det svarer til en nedgang på 2,8 pct. ift. taksten i 2017. I forskellen mellem taksterne indgår afrunding af taksterne – derfor stemmer konsekvenstimeringen og takstforskellen ikke nødvendigvis overens.

Enkeltfag	År		Forskel	
	2017	2018	I kr.	I pct.
2018-niveau				
Undervisningstaxameter	63.469	61.650	-1.819	-2,9%
Fælles udgiftstaxameter	10.814	10.460	-354	-3,3%
Bygningstaxameter	9.585	9.390	-195	-2,0%
Fuldt forløb pr. årskursist	83.868	81.500	-2.368	-2,8%

Udover omprioriteringsbidraget er der aftaler og forslag fra regeringen, der vil have betydning for taxameterfastsættelsen. Samlet set drejer det sig om:

Enkeltfag	Estimeret ændring af kursisttaksten 2018	Pct. ændring			
		2017	2018	2019	2020
Omprioriteringsbidrag	Hele rammen -1680 kr.	-2	-3,96	-5,84	-7,72
Barselsordningen omlægges	Undervisning 350 kr. (reelt ingen betydning)	0,6	0,6	0,6	0,6
Statens indkøbsprogram 11	Fællesudgift -80 kr.	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Øget deltagerbetaling	Undervisning -830 kr.	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3

Kilde: Undervisningsministeriets orienteringsbreve til skolerne om FFL18 og beregninger

I forslaget, om at barselsbidraget tilbageføres, findes en omlægning af den nuværende model – hvor det finansieres uden om skolen, til at skolen nu skal betale et månedligt bidrag ud af sit taxameter.

Forslaget om afskaffelse af lange censorrejser betyder, at ministeriet påregner at ændre sit censorudtræk, så de længste censorrejser udgår.

Det fremgår ikke af ministeriets opgørelser, hvorvidt enkeltfag også er underlagt ændring ift. censor og udbudsloven fra sidste års finanslov, men når man ser på takstændringerne, tyder det på, at det også gælder for enkeltfag.

Regeringen foreslår, at deltagerbetalingen for gymnasialt enkeltfag skal stige med ca. 25 pct. Det svarer til, at fag, der før kostede 450 kr. sættes op til 550 kr., og fag, der før kostede 1.100 kr. sættes op til 1400 kr. Hvis enkeltfag sammenstykket til en hel gymnasial uddannelse, kan kursisten fortsat få deltagerbetalingen tilbage efterfølgende. Stigningen bliver også gennemført for GSK. GSK er dog gratis, hvis det tages inden godt 2 år efter gennemført ungdomsuddannelse. Taxameteret nedsættes tilsvarende, men det betyder ikke en mindre indtægt til skolen. Dog kan det have kursistmæssige konsekvenser.

Finanslovsforslagets konsekvenser for private udbydere af gymnasial uddannelse

Udviklingen i taksterne for de private udbydere af gymnasial uddannelse følger udviklingen i de offentlige takster. Undervisningstaksten er igen i år fastsat som 85,1 pct. af de offentlige, mens fællesudgiftstaksten er 86,1 pct. af de tilsvarende offentlige takster. Taksterne på baggrund af finanslovsforslaget for 2018 er beregnet til nedenstående.

Private	Stx/pre-IB/IB	Studenterkurser	hf
Takster i 2018			
Undervisningstaxameter	46.820	73.120	55.570
Færdiggørelsestaxameter	12.250	19.100	8.750
Fællesudgiftstaxameter	6.350	10.300	8.140
Bygningstaxameter	7.760	7.760	7.760
Fuld årselev	67.055	100.730	75.845

Kilde: Finanslov 2017 og Finanslovsforslaget for 2018

For at se hvilke tiltag, der påvirker de private skolars takster, skal der ses på de enkelte gymnasiale uddannelser ovenfor.

Som en del af finanslovsforslaget har regeringen foreslået, at tilskuddet til de frie grundskoler øges. Det foreslås konkret, at tilskudsprocenten sættes op fra de nuværende 75 pct. til 76 pct.

Det svarer til 71 mio. kr. mere i offentligt tilskud. Midlerne skal målrettes elever med særlige behov.

Specifikt for enkeltfag og GSK: Regeringen ønsker at lade deltagerbetalingen for gymnasiale enkeltfag stige med ca. 25 pct. Det svarer til, at fag, der før kostede 450 kr., sættes op til 550 kr., og fag, der før kostede 1.100 kr., sættes op til 1.400 kr. Hvis enkeltfag sammenstykes til en hel gymnasial uddannelse, kan kursisten fortsat få deltagerbetalingen tilbage efterfølgende. Stigningen bliver også gennemført for GSK. GSK er dog gratis, hvis det tages inden 2 år efter gennemført ungdomsuddannelse. Taxameteret nedsættes tilsvarende, men det betyder ikke en mindre indtægt til skolen. Dog kan det have kursismæssige konsekvenser.

Tilskud til kostafdelinger på almene gymnasier og hf-kurser

Der er i dag 7 selvejende almene gymnasier og hf-kurser, der har kostafdeling tilknyttet. Tilskuddet ydes i dag som en rammebevilling. Regeringen foreslår, at de 7 skolars kostafdelings-tilskud harmoniseres til erhvervsskoleniveau. Det betyder, at der fremadrettet bliver udbetalt et grundtilskud på 0,42 mio. kr. og et elevtaxameter på 38.800 kr.

I 2017 fik skolerne en ramme på 37,3 mio. kr. (2018-niveau), mens den foreslåede bevilling efter oplægningen er på 32,3 mio. kr. Det er et samlet fald på 13 pct. I finanslovsforslaget er der kun afsat til 672 elever. Det skal holdes op imod, at der i 2016 var 722 kostskoleelever på de 7 institutioner. Det svarer til et fald i antal årselever på 7,4 pct.

Årsagen til det lavere estimerede elevtal er, at regeringen foreslår, at optag på kostskoleafdelinger betinges af, at eleven har mere en fem kvarters transporttid til skolen. Sekretariatet arbejder videre med at se på konsekvenserne af forslaget.

Andre elementer – pædagogikum, grundtilskud og det sociale taxameter

Omstillingsreserven rammer også andre tilskud.

Pædagogikumtaxameteret forslås også skåret med 2 pct. i 2018 og får et tilskudsniveau i 2018 på 289.800 kr. pr. årspædagogikumkandidat. Alle institutionernes grundtilskud – herunder udkantstilskuddet - rammes også.

Det sociale taxameter foreslås igen skåret med 2 pct. Regeringen foreslår desuden, at den aftalte evaluering og genberegning udskydes til finansloven for 2019. Det kan have konsekvenser for skolerne, da det også er året, hvor karakterkravet træder i kraft.

FGU

Regeringen kom i foråret med et udspil til en reform af det forberedende uddannelsesområde. Regeringen har i finanslovsforslaget afsat knap 250 mio. kr. i 2018 til en kommende reform af det forberedende område.